

30. Aargang No. 22.

REDIGERET AF C. M. CHRISTENSEN

20. November 1930

LØNNINGSSITUATIONEN

Forhaabentlig stunder det mod Afslutningen paa Lønningskommisionens Arbejde, og man tør vel antage, at Betænkningen en af de første Dage vil komme til at foreligge, saaledes at vi, saa hurtigt det kan ske, kan fortælle vore Medlemmer noget om dens Indhold.

Af Dagspressen er vore Læsere bekendt med Jernbaneforeningens Formand, Trafikinspektør Okkels, der er C. O. II's Repræsentant i Lønningskommissionen, nu paa det allersidste har meldt sig som Deltager i en samlet Betænkning, og der kan vel næppe være Tvivl om, at der ved er Betænkningen Afgivelse blevet noget forsinket. Paa den anden Side er det vel af Værdi, at Kommissionsbetænkningen bliver enstemmig. For nogle Dage siden saa det jo ikke saaledes ud, da troede man, Okkels vilde indtage Mindretalsholdning, ogsaa fordi der fra de Tjenestemænds Side, Okkels repræsenterer, blev nedlagt kraftige Protester mod det, der forelaa paa det Tidspunkt.

Man søger uvilkaarligt: Hvad mon Hr. Okkels har opnaaet i den 11. Time, og har han opnaaet Fordele frem for andre Tjenestemænd paa Grund af al den Larm og Staahej, der er blevet sat i Scene af den Gruppe? Efter de Udtalelser at dømme, Kommissionens Formand har ladet falde til Dagspressen, er det saa godt som ingenting, han har faaet, nogle Indrømmelser til Assistenterne og til Kontoristerne samt nogle Avancementsforbedringer. Disse Indrømmelser skal ikke have kostet Statskassen noget, siger Kommisionens Formand, de

3,2 Millioner Kroner, hvorom der var opnaaet Enighed, er ikke af den Grund blevet overskredet.

»Vor Stand« siger i sit for den 15. ds. udsendte Nummer følgende: »Da Enkeltheder i Flertallets Forslag endnu ikke foreligger offentligt bekendt, kan der heller ikke gøres Rede for, hvori de ved de sidste Forhandlinger opnaaede Indrømmelser bestaar, det kan dog siges, at det Hovedpunkt, der væsentlig begrundede vor Modstand, den utilfredsstillende Lønningsstilling for *Assistenten og Kontorister*, er blevet ikke uvæsentligt modificeret i gunstig Retning, der er opnaaet nogen Forbedring for 11. og 12. Lønningsklasse (*Styrmænd, Undermestre, Togførere, Stationsmestre m. fl.*) og for *Tegnere*, ogsaa en Ændring af 6. Lønningsklasse, der var noget stedmoderligt behandlet, blev opnaaet.«

Det er jo noget andet, ovennævnte Blad siger, og man kan næppe tænke sig, at alle disse Goder kan opnaas, uden at det koster noget. Vi faar vel snart Løsningen paa denne Gaade. Det er jo klart, det skulde man have Lov til at tro, at der ogsaa maa være Penge i denne Sag, det kan da ikke alene være formelle Forhold, det drejer sig om. Men det maa formodentlig være rigtigt, det som Hr. Departementschef Kofoed siger, at enhver Forbedring bliver jo altid straks omsat i Kroner og Øre — derfor bliver man jo straks betænkelig, naar det kan lykkes at lave saa meget godt, som »Vor Stand« fortæller, uden at det koster en Øre, thi det kan der jo ikke være Tale om, naar de 3,2 Millioner stadig kan holde.

Det Beløb, hele Revisionen af Loven kommer til at koste, er som ovenfor anført 3,2 Millioner Kr., og det kan sikkert paa Forhaand siges, at saa godt som alle Tjenestemænd er utilfredse med det Beløb, der ligger langt under, hvad man havde ventet.

»Berlingske Tidende« for 18. ds. siger følgende om Lønsituationen:

Endnu er Lønningskommissionen ikke naaet helt til Ende med sit Arbejde. Den Omstændighed, at Politikerne i Kommissionen har forbeholdt sig at konferere med deres repektive Partier, før de giver deres endelige Tilslutning, har vel ogsaa udskudt Afgørelsen nogle Dage. Ikke desto mindre haaber man i Kommissionen at naa til endelig Afslutning i den aller-nærmeste Tid.

Offentligheden ved, at der foreligger et Forlig i Lønningskommissionen — et Forlig, som alle Underudvalgets Medlemmer har tiltraadt, nu i allersidste Omgang ogsaa »Guldsnorene«s Repræsentant. Dette Forlig vil antagelig ogsaa indgaa i den Betænkning, som den samlede Kommission om kort Tid afgiver til Finansministeren. Ikke desto mindre stiller Situationen sig saaledes, at man maa regne med visse Vanskeligheder for Lønningsforligets videre Vandring gennem Rigsdagens to Ting.

Sagen er nemlig, at de Konservatives og Venstres Repræsentanter paa et tidligere Tidspunkt i Kommissionen har taget visse Forbehold for deres Tiltræden af Lønningsforliget, og disse Forbehold har de fastholdt under den sidste Tids Forhandlinger, og de synes at ville fastholde dem ved den endelige Indstilling.

De mest afgørende af disse Forbehold gaar ud paa, at Repræsentanterne for de to Partier ikke vil gaa med til at anerkende Tjenestemændenes Strejkeret, ligesom de ogsaa vil have indført den Bestemmelse, at Tjenestemændene ikke maa tilhøre Organisationer uden for deres egen Etat. Den sidste Bestemmelse er af lignende Natur som den, Baldwin i sin Ministerperiode fik indført for de engelske Tjenestemænd, og som bl. a. havde til Følge, at Mr. Bowen, der fungerede som Præsident ved Post- og Telegrafvæsenets Internationale (I.P.T.T.), der i Sommer holdt Kongres i København, faktisk stod udenfor denne Organisation. Efter den stadig gældende Lov af 1926 er det nemlig forbudt de engelske Tjenestemænd at være tilslut-

tet internationale Organisationer. Herhjemme vil Indførelsen af en lignende Bestemmelse bl. a. have til Følge, at »Sølvsnorene« ikke kan være Medlemmer af De samvirkende Fagforbund.

Venstre er iøvrigt ogsaa gaaet imod Tanken om Genoprettelse af *Voldgiftsretten* for Tjenestemænd — et Spørgsmaal, der ogsaa har været til Drøftelse i Kommissionen.

Hvilken Indflydelse de her anførte Forbehold, i Tilfælde af, at de opretholdtes, vil faa for Lønningsforligets Skæbne, lader sig ikke sige endnu. Men der synes i hvert Fald heri at gemmes Muligheder for, at Sagen ikke vil gaa saa glat igennem, som man hidtil har formodet.

FRA EN STUDIEREJSE TIL SVERIGE

Rangermester P. Andresen har i »Vor Stand« for den 31. f. M. skrevet en Artikel under ovenstaaende Overskrift, i hvilken han gør Rede for de Erfaringer, han har gjort paa en Rejse i Sverige.

Han har blandt andet lært, at Rangeringsarbejdet foregaar i et ganske anderledes Tempo end herhjemme, og at vi derfor har adskilligt at lære. Han siger saaledes: »Det er ikke alene den Hurtighed, der er over Arbejdet, som imponerer, men man imponeres ogsaa af Præcisionen og den Agtpaagivenhed, der kendetegner de Medvirkende, og som giver til Resultat et omsorgsfuldt og forsvarligt udført Rangeringsarbejde.«

Derefter omtaler Rangermesteren, at Signalgivningen er lydløs, enten ved Flag, Lys eller Mastesignaler, og det er en uhyre skarp Opmærksomhed, Lokomotivpersonalet udviser overfor denne Signalgivning. Rangermesteren er i det hele taget meget begejstret for det, han har set, og udtrykker sin Forbavselse over de Resultater, det gode Samarbejde fører til.

Der er en Ting, Rangermesteren tilsyneladende ikke har set, og som dog er af en ikke uvæsentlig Betydning, og det er, at Rangermaskinerne i Sverige er tomandsbetjente, i hvert Fald omtaler han det ikke med et Ord. Vi synes, at det havde været paa sin Plads, naar han er saa begejstret for Rangeringsarbejdets Udførelse i Sverige, at dette havde været nævnt. Vi gaar derfor ud fra, at det er Pladspersonalet, han er utilfreds med herhjemme, og det skal vi ikke blande os i, endskønt vi synes,

at det arbejder flinkt; men skulde det være Lokomotivpersonalet, han mener, saa burde han omtale, hvorledes de faktiske Forhold er, og slaaet til Lyd for Genindførelse af Tomandsbetjeningen i Danmark. Andresen husker vist godt fra sin Tid som Portør paa den gamle København Station, hvor han ofte arbejdede som Rangerleder, hvorledes Tempoet var, der var jo den Gang to Mand paa Rangermaskinerne, og vi er ikke bange for at paastaa, at stærkere gaar det ikke i Sverige nu.

Altsaa kan vi godt selv, naar der blot er det Mandskab, saavel paa Lokomotiverne som paa Pladsen, der skal til.

Vi har derfor al Grund til at takke Rangermesteren for hans Indlæg til Gunst for vort Krav om to Mand paa Rangermaskinerne, lad os faa det, saa skal det nok vise sig, at det ogsaa er til Fordel for Statsbanerne.

PRISTALLET ER GAAET NED TIL 162

Den kvartaarlige Opgørelse over Bevægelsen i Prisniveauet, gældende pr. 1. Oktober, foreligger nu fra Statistisk Departement og viser en Nedgang fra 165 pr. 1. Juli og til 162 nu eller 3 Points. Dette er det laveste Pristal siden Sommeren 1918, altsaa i de sidste 12 Aar.

Nedgangen falder paa alle Prisgrupper med Undtagelse af *Husleje*, der kun sættes en Gang om Aaret, og »Andre Udgifter«. Størst i absolute Tal er Nedgangen for Fødevarer, der udviser, at medens en Families Aarsforbrug her til i Juli regnedes til 1140 Kr., regnes det nu at være gaaet ned med 36 Kr. til 1104 Kr. Gruppen: Klæder, Fodtøj og Vask angives at have en Nedgang fra 403 til 386 Kr. eller 17 Kr. Brændsel og Belysning angives til kun at være gaaet ned med 1 Kr. fra 145 til 144 Kr., og den samme Nedgang angives for Gruppen: Skatter og Kontingenter, som kun er dalet fra 430 til 429 Kr. Det samlede Budget er faldet med 55 Kr. fra 3928 Kr. til 3243 Kr.

Brødpriiserne er uforandrede til Trods for, at Kornpriserne længe har været i uafbrudt Nedgang. Flæsk og Svinekød er derimod faldet stærkt, ligesom der ogsaa er Nedgang i Priiserne for fersk Sild og Rødspætter, mens Torsk er steget. Smørret har holdt samme Pris som ved Juliopgørelsen, hvorimod Æg viser Stigning, hvad der er normalt paa denne Aarstid.

Det Pristal paa 162, som nu foreligger, faar sin særlige Interesse derved, at Loven om Nedskæringen i 1927 bestemte, at Tjenestemændene ikke skulde kunne afdrages yderligere, før end Priserne gik saa langt ned, at Pristallet 162 var passeret. Paa det Niveau, hvor Pristallet altsaa befinder sig pr. 1. Oktober, skal Lønningerne svare til Prisniveauet i samme Udstrækning som umiddelbart før Nedskæringen i 1927.

FORSKUDSLØN OG LØNNINGSFORSKUD

»Laane- og Spareforeningen for Embeds- og Bestillingsmænd« havde den 23. September d. A. bestaaet i 50 Aar, og i den Anledning har ovennævnte Institution udsendt et meget interessant Festskrift, af hvilket vi citerer et Stykke. Skriftet er udarbejdet af Departementschef Adolph Jensen.

Det er næppe almindelig bekendt, at den Regel, der nu gælder for danske Tjenestemænd, at Lønnen udbetales maanedlig forud, ikke havde Gyldighed i ældre Tid. Lige indtil 1. August 1850 var det den almindelige Regel, at saavel Lønninger som Pensioner skulde udbetales bagud. Kun de militære Tjenestemænd nød den Begunstigelse at faa Lønnen betalt forud for en Maaned ad Gangen. Den almindelige Regel om Lønbetaling bagud virkede saa meget føleligere, som Udbetalingen skete i Kvartals-Rater, undtagen for Postvæsenets og Toldvæsenets Tjenestemænd, som hævede Gage hver Maaned ligesom de militære, men altsaa i Modsætning til disse bagud.

Forskriften om, at Lønnen skulde udbetales bagud (»postnumerando«, som man dengang udtrykte det), blev dog ikke overholdt synderlig strengt i Praksis, hvad man kan se deraf, at en Opgørelse fra Begyndelsen af 1850 viser, at over Halvdelen af de Gagebeløb, der skulde udbetales kvartalsvis bagud, uden nogen særlig Retshjemmel faktisk betaltes kvartalsvis forud. Forudbetalinger for eet Kvartal blev aldrig nægtet nogen civil Embedsmand, og der blev endogsaa i stort Omfang ydet Forudbetaling for to Kvartaler, naar Embedsmændene ønskede det, navnlig for at komme ud over en øjeblikkelig Pengeforlegenhed. Forudbetalingerne af Gage for indtil to Kvartaler blev aldrig anset som ekstraordinær Ud-

gift for Statskassen, og de holdtes udenfor de aarlige Finans-Oversigter, idet der fulgtes den Fremgangsmaade, at hvad en Embedsmand den 31. December havde oppebaaret udenfor sit Annuum, straks igen beordret til Indtægt og samtidig atter til Udgift for det nye Aar ved dettes Begyndelse.

Medens Forudbetaling for et Kvartal aabenbart i Tidens Løb var blevet saa almindelig, at man maatte nære store Betænkkeligheder ved at skride ind imod denne Praxis, laa Sagen noget anderledes med Hensyn til de danke retsstridige Forudbetalinger for to Kvartaler, og i 1844 mente Finansdeputationen at maatte gøre et Forsøg paa at faa dem legaliserede. Dette førte til en ret skarp Meningsudveksling mellem Kongen (Christian VIII) og Deputationen, hvorunder sidstnævnte bl. a. gjorde gældende, at den paagældende, et halvt Aarhundrede gamle Praxis, selv om den ikke var hjemlet i nogen almengældende skriftlig kongelig Bemyndigelse, dog »havde været kiendt og bifaldet af den høisalige Konge (Frederik VI). I sin Iver for at forsvare sit Sandpunkt fremkom Finansdeputationen med en noget dunkel Henvisning til den tidligere, meget formaaende Finansminister *Møstings* efterladte Papirer, »hvortil Deputationen imidlertid ikke har Adgang.« Endelig forsmaaede Deputationen ikke et Forsøg paa at blodgøre Kongens Hjerte ved at anføre, at en eventuel Standsning af de 2 Kvartalers »Avance-Betalinger«, »hvorved mange vilde bringes til Fortvivlelse og falde i Aagreres Hænder«, i sine Konsekvenser vilde komme til at ramme en Række Appanager til Medlemmer af Kongehuset.

Det endte med, at Kongen nægtede at bifalde Indstillingen om, at de, der hidtil havde haft Avance-Betalinger for 2 Kvartaler, indtil videre skulde nyde denne Begunstigelse, men resolverede, at Tilbagebetaling skulde ske i Løbet af 12 Aar ved Indeholdelse i de paagældendes Gager, Pensioner og Ventepenge, i aarlige Terminer, der nærmere blev at bestemme af vedkommendes Kollegier i Forhold til Debitorernes Formuesomstændigheder og øvrige Vilkaar.

Hele Spørgsmaalet om Udbetalingen af Lønninger, Pensioner o. l. blev taget op til Behandling allerede i den første Rigsdagssamling efter Grundlovens Indførelse, og i de foran skil-

drede forvirrede og uensartede Forhold blev der nu bragt Orden ved Loven af 30. Juni 1850, som bestemte, at alle Statskassen vedkommende Gager, Pensioner og Ventepenge fremtidig skulde udbetales *maanedligt* og *forud*, ved hver Maanedes Begyndelse, og saaledes at Dødsfald eller Afgang i Maanedens Løb ikke skulde bervirke Tilbagebetaling af nogen Del af ~~det~~ forud oppebaarne Maanedsbeløb. Som bekendt blev der i Lønningsloven af 1919 ligesom i den nu gældende Tjenestemandsløvslov (Lov af 27. Juni 1927 § 31) tilføjet den Bestemmelse, at dersom Udbetalingsdagen falder paa en Helligdag, skal Udbetalingen finde Sted paa den sidste Søndag i den foregaaende Maaned, og at Søndage, paa hvilke det udbetalende Kontor er lukket i Henhold til Lov, Anordning eller ministeriel Bekendtgørelse, i denne Henseende sidestilles med Helligdage. For Tjenestemænd under Københavns og Frederiksberg Kommuner gælder ganske tilsvarende Regler. Ogsaa Gentofte Kommune og de større Provinsbykommuner udbetaler Lønningerne til deres faste Tjenestemænd maanedlig forud; dog udbetales de kommunale Lønninger i Aarhus bagud, bortset fra Lønningerne til Skolevæsenets Tjenestemænd.

I det følgende skal der meddeles nogle Oplysninger om de Regler, der følges med Hensyn til Udbetaling af Tjenestemandslønninger i en Del fremmede Lande.

For *svenske* Stats-Tjenestemænd gjaldt indtil 1921, at »ordinarie tjänstemän« fik deres egentlige Løn udbetalt maanedsvist forud, medens de saakaldte »tjänstgöringspenningar« og Lønninger til »extra-ordinarie tjänstemän« betales bagud. Denne Ordning var naturligvis besværlig og upraktisk, og da der i 1921 gennemførtes en almindelig Revision af Lønningsbestemmelserne, gik man over til *efterskudsvist* maanedlig Udbetaling af alle Lønningsbeløb. Det fortjener at bemærkes, at naar man valgte at regulere Forholdet paa denne Maade, var Grunden bl. a. den, at man ansaa Betaling bagud for at tjene Lønmodtagernes Interesser bedst. Det hedder herom i den Kgl. Proposition: »Det kan icke vara utan sin betydelse, att tjänstemännen undfå sin avlöning först efter fullgjort arbete, i stället för att såsom nu uppbära huvudparten därav i förskott. Härigenom torde de erhålla den ekonomiska trygghetskänla, som alstras av medvetandet att för sitt

uppehålle icke behöva anlita förskottvis bekomma medel utan genom fullgjort arbete verkligen förtjänta penningar.» Det skal tilføjes, at Overgangen til efterskudsvis Betaling af Maanedslønnen blev gjort ganske smertefri for Tjenestemændene ved Udbetaling een Gang for alle af en Maanedsløn til dem, der hidtil havde faaet Lønnen betalt forud.*

For de kommunale Tjenestemænd i Stockholm gælder endnu samme Regler, som var gældende for de svenske Stats-Tjenestemænd indtil 1921, d. v. s. at »ordinarie befattningshavare« faar deres egentlige Løn maanedsvist forud, medens »tjänstgöringspenningarne« samt Løn til »extra tjänstemän« betales bagud.

Den *norske* Tjenestemandslov (af 15. Februar 1918) indeholder mærkeligt nok ingen Bestemmelser om Udbetaling af Løn. Det normale er, at Lønnen betales *efterskudsvis* dels een, dels flere Gange i Maaned. I Praksis forekommer det dog i ikke ringe Udstrækning, at Lønnen helt eller delvis udbetales før den fastsatte Lønningsdag. I Tjenestemandslovens § 12 bestemmes det, at »naar en offentlig Tjenestemand dør, skal hans Løn, Ventepenge eller Pension udbetales hans Efterladte for en Maaned efter Dødsfaldet.« Under Henvisning til denne Bestemmelse og det Forhold, at Forudbetaling let gør Hensigten med Bestemmelsen mere eller mindre illusorisk, søger Finansdepartementet at komme bort fra den Forudbetaling af Løn, der har indsneget sig i Praksis. Finansdepartementet har derfor optaget Spørgsmaalet om at søge Reglerne for Lønudbetaling fastsat ved en almindelig Instruks for alle offentlige Kasser.

Den *finske* Lov af 29. December 1924 bestemmer, at »ordinarie« Løn til Statens Tjenestemænd udbetales forud for den første Søndag i hver Maaned, hvorimod Tjenestemænd »på extra stat« efter gældende Praksis faar deres Løn maanedsvist bagud.

For de kommunale Tjenestemænd i Finland findes ingen almindelige Bestemmelser om Udbetaling af Løn, idet det er overladt til Kommunalbestyrelserne at ordne dette Forhold. I de fleste Byer er det dog en Regel, at Tjenestemændene lønnes maanedsvist forud; i visse Byer, herunder Helsingfors, betales Lønnen dog forud for ½ Maaned ad Gangen, i andre bagud ved Maanedens Udgang. De Tjenestemænd, der er ansatte ved Kommunernes erhvervsmæssige

Foretagender, er undergivne Loven af 1919 angaaende Arbejdsforholdene indenfor Handels-, Kontor- og Lagervirksomheder, i Henhold til hvilken Lov Maanedsløn skal udbetales bagud den 16. og den sidste Dag i Maaned.

I *England*, hvor den administrative Praksis i langt højere Grad end i de fleste andre Lande hviler paa nedarvet Sædvane, findes der ingen systematisk Tjenestemandslovgivning, og der savnes derfor ogsaa — man kunde fristes til at sige: selvfølgelig — faste Enhedsregler for Lønudbetalingen. Efter hvad jeg har kunnet faa oplyst, er Forholdet imidlertid i de fleste Administrationsgrene følgende:

Man skelner mellem Tjenestemænd i »permanent grades« og andre Tjenestemænd. For Tjenestemænd i »permanent grades« sættes Lønningen som et aarligt Beløb. Teoretisk set betales den kvartalsvis bagud, men i Praksis hæver Tjenestemanden som Regel et Beløb ved Udgangen af hver Maaned. For nogle Tjenestemands-Grupper er det maanedlige Beløb en Tolvtedel af Aarslønnen, men det almindeligste er, at der i de to første Maaneder hæves $\frac{1}{100}$ og i den sidste Maaned i hvert Kvartal $\frac{1}{100}$ af Aarslønnen. Den større Udbetaling i de 4 Maaneder er motiveret ved, at Indkomstskatten forfalder i disse Maaneder. I nogle Tilfælde tilbagehødes en Del af den 9. Hundrededel til Dækning af visse mindre Udgifter, efter Aftale mellem Tjenestemanden og vedkommende Kasserer.

Tjenestemænd, som ikke hører til »permanent grades« (d. v. s. ikke alene Tjenestemænd, som er midlertidig ansatte, men ogsaa saadanne, som, selv om de er pensionsberettigede, paa Forhaand antages ikke at ville forblive i Stillingen hele Livet), oppebærer i Almindelighed Ugeløn, i nogle Tilfælde dog Maanedsløn, men altid med Udbetaling bagud.

I *Schweiz* betales Stats-Tjenestemændenes Lønning maanedsvist (Tjenestemandsloven af 30. Juni 1927), og i Henhold til en Anordning af 22. Maj 1928 maa det maanedlige Lønningsbeløb ikke udbetales før i sidste Halvdel af den paagældende Maaned; dog kan Cheferne for de forskellige Styrelser faa Bemyndigelse til i Undtagelsestilfælde at udbetale Lønbetrag tidligere efter end nævnte Regel, men i intet Tilfælde før den 1. i Maaned.

Ogsaa i *Letland* udbetales Lønningerne i sidste Halvdel af hver Maaned; men her har man

fastsat en bestemt Dato, nemlig den 23., som almindelig Lønningsdag. Dog kan Halvdelen af Maanedslønnen allerede udbetales den 15. i Maaneden.

I *Estland* bestemmer Tjenestemandsløven, at Lønningerne betales maanedlig eller hver 14. Dag, efter Regeringens nærmere Anordning. I Praksis følges den Regel, at Grundlønnen udbetales i maanedlige Rater den 20. i Maaneden, medens Alderstillæg udbetales 3 Gange aarlig for de forløbne 4 Maaneder.

I *Italien* sker Udbetalingen af Tjenestemandenes Løn maanedlig bagud (Lov af 8. November 1923), dog saaledes at Udbetalingen i Henhold til Loven *kan* begynde den 27. i Maaneden eller Dagen før, hvis den 27. er en Helligdag. Denne Bestemmelse anvendes i Praksis saaledes, at den 27. er den almindelige Udbetalingsdag for saa at sige alle Tjenestemandslønnere.

I *Czeko-Slovakiet* sker Lønudbetalingen til nogle Klasser af Tjenestemænd forud, til andre maanedlig bagud (Lov af 24. Juni 1926 og Dekret af 7. Juli 1926).

I *Østrig* betales Lønnen til fast ansatte (»Vertrags-Beamte») ugentlig eller maanedlig bagud.

I *Tyskland, Belgien og Ungarn* betales Lønnen maanedlig forud, i *Frankrig og Holland* maanedlig bagud.

Som det fremgaar af det anførte, er det ingenlunde overalt den almindelige Regel, at Tjenestemandslønninger udbetales forskudsvis. I Danmark blev denne Udbetalingsmaade først indført i 1850, og i adskillige Lande betales enten alle eller en Del af Lønningerne den Dag i Dag bagud.

Forskudsvis Udbetaling af Lønning betragtes vistnok i Almindelighed som en Begunstigelse for Tjenestemændene, og vil man se Sagen rent forretningsmæssigt, maa det selvfølgelig indrømmes, at Lønmodtagerne derved tjener og Løngiverne taber Renten af Lønbeløbet for en Betalingsperiode (i Danmark 1 Maaned).

Alligevel kan det omdisputeres, om Tjenestemændene ikke, naar alt kommer til alt, vilde være bedst tjent med at faa deres Løn udbetalt bagud. Den forskudsvis Betaling kan jo paa en Maade betragtes som et Laan, der ydes Tjenestemændene. Ganske vist er dette Laan ejendommeligt i flere Henseender: det er ren-

tefrit; det afdrages i Form af smaa daglige Rater i Form af præseret Arbejde; endeig har Kreditor paa Forhaand givet Afkald paa mulige Restancer i Tilfælde af Debtors Død. Men trods disse Ejendommeligheder virker den forskudsvis Betaling som et Laan; fra den 1. til den 30. i Maaneden *skylder* Tjenestemanden Staten eller Kommunen Ækvivalent for de modtagne Penge. Det er vel de færreste Tjenestemænd, der føler sig gældbetyngede i den Aledning, men derfor turde den foran citerede Motivering til, at man i Sverige er gaaet over til efterskudsvis Lønbetaling, være lige rigtig.

Der er imidlertid en anden og mere praktisk Betragtning, som i denne Forbindelse synes at have Vægt. Det gælder jo om mange (maaske de fleste) Tjenestemænd, at de, før de faar Ansættelsesbrev, gør Tjeneste som løst ansatte (paa »Medhjælpssum« e. l.) og som saadanne faar deres Vederlag betalt bagud. Ved Overgangen til fast Ansættelse med Forudbetaling af Lønnen faar Tjenestemanden altsaa Lønning to Gange i samme Lønningstermin, og det er vel ikke urimeligt at antage, at dette i mange Tilfælde har til Følge, at en Maanedes Løn saa at sige smuldrer bort. Hvis man gik over til at betale Lønnen bagud, vilde den sidste Maanedsløn, som Tjenestemanden oppebærer, forfalde paa et Tidspunkt (Afgang ved Død eller Afsked), hvor der som oftest er store ekstraordinære Udgifter at udrede (Flytning, Begravelse m. v.). Udbetaling af et Lønbeløb paa dette Tidspunkt vilde naturligvis især være af Betydning i saadanne Tilfælde, hvor der ikke ydes Efterindtægt til Efterladte i Henhold til Tjenestemandsløvens Kapitel 3.

Alt i lat tror jeg, at Stat og Kommune vilde øve en stor Velgerning mod Tjenestemændene ved at forandre den forskudsvis Lønbetaling til Betaling bagud ved Maanedens Udgang. Man vil maaske indvende, at dette lader sig ikke gøre, fordi Tjenestemændene nu een Gang har indrettet deres Økonomi paa Forudbetaling, og at de færreste vilde kunde taale, at en Lønningstermin springes over. Dette er selvfølgelig rigtigt, men man kunde i hvert Fald lade Reformen træde i Kraft efterhaanden for de Tjenestemænd, der ansættes i Fremtiden. De, der indtil den faste Ansættelse har faaet Løn udbetalt bagud vilde næppe føle nogen større Ulempe ved fortsat at faa Penge efterskudsvis. Heldigst vilde det dog være,

om Reformen kunde gøres paa een Gang haade for de nuværende og de fremtidige Tjenestemænd. Dette kan ikke ske, uden at Løngiverne (Staten eller Kommunen) forærer Tjenestemændene en Maanedes Løn, saaledes som man gjorde i Sverige i 1921. For Løngiveren vilde en saadan flot Gestus naturligvis være kostbar, men da Foræringen til hver enkelt Tjenestemand først blev effektiv ved hans Afgang fra Tjenesten ved Død eller Afsked, vilde Smerthen blive fordelt over en saa lang Aarrække, at Merudgiften ikke i synderlig Grad vilde præge de aarlige Budgetter. Hertil kommer, at for de Tjenestemænd, der ansættes i Fremtiden, vilde Staten tjene Renten af en Maanedes Løn, hvorved Tabet i det lange Løb vilde kunne blive mere end opvejet.

Anledningen til, at jeg saa udførligt har omtalt Reglerne om Tidspunktet for Lønudbetaling, er det nære Forhold, hvori dette Emne staar til *Forskudsvæsenet*, hvorom der skal gives nogle Meddelelser i det følgende.

Naar undtages Embedsmændene i de aller højeste Grader, var danske Tjenestemænd for hundrede Aar siden overordentlig daarlig af lagte. Det er derfor ikke til at undres over, at de økonomiske Ulykker, der hjemsøgte Landet i Pengeforvirringens Tid i Begyndelsen af det 19. Aarhundrede, hidførte en almindelig Nødstilstand blandt Embeds- og Bestillingsmændene, en Nødstilstand, som paa den ene Side fristede mange til, naar Lejlighed gaves, at gaa Statens Interesser lovlig nær, og som paa den anden Side drev de hæderlige Tjenestemænd (og hertil hørte dog det store Flertal) til at gaa Tigtergang til Staten.

Fra Regeringens Side var man ikke blind for det berettigede i Tjenestemændenes Klager, og i hele den første Halvdel af Aarhundredet blev der i stort Omfang givet ekstraordinære Gratifikation, men i de allerfleste Tilfælde blev Hjælpen dog ydet i Form af Lønningsforskud, og det er betegnende for den daværende Tilstand, at forlods Udbetaling for eet eller to Kvartaler af Gagebeløb, som efter Reglementet forfaldt til Betaling bagud, ikke betragtedes eller bogførtes som »Forskud«.

Alt som Aarene gik, svulmede Forskudsbeløbene stærkt op. Medens Lønningsforskud oprindelig kun blev tilstaaet efter særlige Forestillinger fra Finansstyrelsen og derpaa afgivne skriftlige allerhøjeste Resolutioner, tog man det

efterhaanden mere formløst; de fleste Lønningsforskud blev bevilgede ved mundtlige Resolutioner efter Finansministerens mundtlige Foredrag af Ansøgningen, ja ifølge en af Statsrevisorerne i 1851 foretagen Undersøgelse var en stor Del Forskud endog blevet bevilgede uden at der forelaa nogen skriftlig Ansøgning, og ganske uden aktmæssig Behandling. Iøvrigt blev Forskudene opførte som Kreditivposter, der henstod ved »Zahlkassen« og overførtes fra det ene af dennes Regnskaber til det andet. Nu og da blev der vel afbetalt noget, men i mangfoldige Tilfælde kunde dette ikke lade sig gøre, og naar Skylden saa havde henstaaet i 20 Aar, blev den afskrevet som forældet.

(Fortsættes.)

BRÆNDSEI SBESPARENDE DAMP- LOKOMOTIVER

Paa alle Omraader i det økonomiske Liv kæmpes der nu — vel stærkere end nogen Sinde — paa at indskrænke Driftsomkostningerne. Mekanisering, Normalisering, Forenkling og større Udnyttelse af Materialerne staar overalt paa Dagsordenen. I Juni Maaned i Aar samledes i Berlin maskintekniske Repræsentanter fra alle Lande til den saakaldte Verdenskraftkonference med 3600 Deltagere, hvoraf de 2000 var Udlændinge, for at drøfte Maal og Midler for Økonomisering.

Ikke mindst ved Jernbanerne, som jo trykkes haardt af Konkurrencen fra Landevejene, søger man at finde nye Veje for Besparelser. Man prøver at bruge Dieselmotoren som Lokomotivmaskine, da dens Brændselsforbrug ligger langt under Dampmaskinens, især Damplokomotivets, men der er ogsaa store Kræfter i Virksomhed for at fremstille et Damplokomotiv med mindre Brændselsforbrug, navnlig ved at anvende højt Damptryk og høj Damptemperatur.

Allerede i Dampmaskinens første Tid var man klar over, at der er en stor Fordel ved at anvende høje Damptryk og -temperaturer. I Tyverne i forrige Aarhundrede vakte Amerikaneeren *Perkins* stor Opsigt i England med en lille Skibsmaskine, der skulde arbejde med 100 Atm. Damptryk og meget stor Omdrejningshastighed, og derved blive i Stand til at udfolde en stor Kraft ved meget smaa Dimensioner. Han brugte til Dampkedel nogle udborede Støbejernsblokke, der i et Fyr var ophedet til Glø-

devarme, og sprøjtede Vand ind i Udboringerne til øjeblikkelig Fordampning. Omtrent paa samme Tid forsøgte den tyske Ingeniør Dr. *Alban* at anvende Damp af 50 Atm. Tryk og overhededt Damp. Han udtalte sig klart om sine Erfaringer paa dette Omraade, men det var dog først efter at Dr. Ing. *Wilhelm Schmidt* omtrent 100 Aar senere havde vist den gangbare Vej, at Overhedning af Dampen blev almindelig.

Nu er man i moderne Anlæg gaaet bort fra at anvende Damp af 15—20 Atm.; det er en almindelig Opfattelse blandt Fagfolk, at det er meget billigere at have et Damptryk af 60 Atm. Ganske vist er der dem, der vil hævde, at der ikke er nogen nævneværdig større Varmeudnyttelse ved at hæve Damptrykket over 35 Atm., dog vinder den Opfattelse flere Tilhængere, at endnu højere Damptryk er mere økonomisk, og at de dermed følgende tekniske Problemer kan overvindes. Paa Verdens-Kraftkonferencen kom det til Orde, at de anvendelige Damptryk i Løbet af faa Aar er steget fra 20 til 200 Atm. Turbiner med 100 Atm. Damptryk har løbet i mange Aar og bevist sig driftsikre. Den seneste Udvikling gaar til 120 Atm., ja i et enkelt Tilfælde endog til 200 Atm. Damptryk.

Resultaterne fra stationære Anlæg har naturligvis bragt det med sig at prøve det samme paa mobile Anlæg, særligt Damplokomotiver; og dette saa meget mere ved den Konkurrence fra andre Fremdrivningsmidler, som Damplokomotivet i de senere Aar har været ude for. De største Forbedringer af Damplokomotivet med Henblik paa Kulforbruget kan gøres paa to Maader:

1. Ved at udnytte Dampen til Vakuum og at kondensere Spildedampen.
2. Ved at forhøje Kedeltrykket saa meget som muligt.

Den første Udvej er kun mulig, naar der haves Turbiner i Stedet for Stempelmaskiner, og saa følger den Ulempe med, at man vil komme til at mangle det ved Spildedampens Udstød opstaaende Vakuum i Røgkamret. Derfor maa der anvendes særlige Midler til at frembringe Trækken i Fyret. Den anden Udvej, at køre med højere Kedeltryk, har ingen Indflydelse paa dette Forhold. Begge Udveje er prøvet i de senere Aar; den første synes at være den simpleste, og dog er den i Praksis behæftet med store Vanskeligheder. Dampturbinen

kan ikke tilpasses den varierende Kraftydelse, som kræves i Jernbanedrift, hvilket i fuldt Maal lader sig gøre med Stempelmaskinen. Desuden kræver Dampens Kondensation et saa stort Kølcanlæg, at det ved sin Vægt og Omfang vanskeligt lader sig anbringe paa et Lokomotiv. Navnlig paa de varme Aarstider kniber det, paa de Kondensations-Lokomotiver, man har med at afspænde Dampen og holde et Vakuum paa 0,70 Atm. i Kondensationsanlægget. Selv om dette lykkes under alle Forhold, saa er Turbinelokomotivet dog saa dyrt i Anskaffelse og Vedligeholdelse, at Brændselsbesparelsen næppe kan gøre det konkurrencedygtigt overfor andre moderne Lokomotiver.

At anvende højere Damptryk giver bedre Resultater. Forbedringen ligger i, at man ved højere Tryk faar en bedre Varmeudnyttelse, eller som det hedder, naar man forhøjer Damptrykket: »man gør det nyttiggørende Trykfald større.« Grunden hertil er, at Dampens Varmeindhold er forholdsvis mindre, jo højere Trykket er. Bringer man Vand i en aaben Beholder i Kog, det vil sige, at Vandet faar en Temperatur af 100 Grader, saa medgaar dertil et vist Antal Varmeenheder. Da en Varmeenhed er den Varmemængde, som behøves for at opvarme 1 Liter Vand 1 Grad, og man vil have 15 Liter Vand af 0 Grad til at koge, saa maa der tilføres Vandet en Varmemængde af

$$15 \times 100 = 1500 \text{ V. E.}$$

Vandet kan i en aaben Beholder ikke faa højere Temperatur end 100 Gr., men vil holde denne, indtil Vandet er fuldstændig fordampet. Anderledes bliver Forholdet, naar Fordampningen sker i en lukket Beholder, altsaa i en Dampkedel. I denne spærres Dampen, som udvikles, inde og vil antage et Tryk, der stiger med Dampudviklingen, og samtidig stiger Dampens Temperatur. Det er en kendt Sag, at der til et bestemt Damptryk hører en bestemt Temperatur, men denne holder ikke Trit med Damptrykket, men bliver forholdsvis lavere, jo højere Trykket bliver. Saaledes kan nævnes, at

Damp af	5	Atm. Tryk har en	Temper. af	151.0	Grader
—	10	—	—	—	178.9
—	15	—	—	—	197.2
—	20	—	—	—	211.3
—	50	—	—	—	263.0
—	100	—	—	—	310.0

Altsaa jo højere Trykket bliver, desto mere nærmer Tallene, der angiver Tryk og Tem-

peratur, sig hinanden. Deraf følger, at den Varmemængde, der maa tilføres for at faa højere Damptryk, bliver mindre og mindre, jo højere Tryk man vil have, og Kulforbruget bliver samtidig mindre. Indtil de sidste Aar har man regnet en Varmednyttelse i stedfaste Anlæg paa 20 Procent og i Lokomotivdrift højt regnet 10 Procent. Kan man i Lokomotivdrift opnaa en Besparelse paa blot 1 Procent, giver det en stor Gevinst.

Til et Højtrykslokomotiv kan den sædvanlig anvendte Lokomotivkedel ikke bruges. De store Flader paa Fyrkasse og -kappe kan ikke staa for saa høje Tryk; derfor anvendes Vandrørskedler, som kun har cylindriske Overflader.

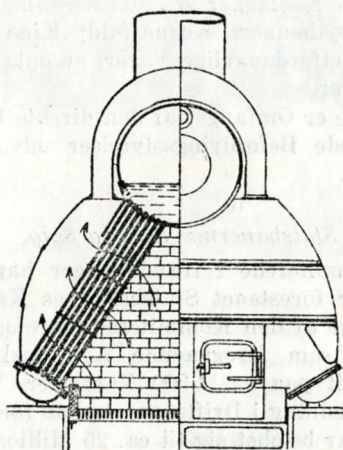

Fig. 1. En Stejlørskedel.

I Fig. 1 ses en Vandrørskedel for Skibsanlæg; det er denne Kedel, der danner Grundformen for Højtrykskedlen. Denne Type Vandrørskedel kaldes en Stejlørskedel. Den bestaar af 3 cylindriske Kamre, 2 Vandkamre forneden og 1 Dampkammer foroven. Kamrene er indbyrdes forbundne med Vandrør, saakaldte Stige- og Faldrør. Kedlen er omgivet af Murværk, og Forbrændingsgassen passerer Kedlen i den Retning, som Pilene viser. Vandets Cirkulation i Kamrene og Vandrørene fremkommer ved de forskellige Temperaturer af Vandet i Dampkamret og Vandkamrene og den derved opstaende Forskel paa Vandets specifikke Vægt. En kraftig og regelmæssig Cirkulation er en Betingelse for en god Dampudvikling og beskytter samtidig Rørene mod Overhedning, idet det gennemstrømmende Vand optager Varmen fra Rørene lige saa hurtigt som den tilføres disse.

DE DANSKE STATSBANERS BERETNING OM DRIFTEN FRA 1. APRIL 1929 TIL 31. MARTS 1930

(Fortsat.)

Oversigt over Aarets Virksomhed.

Forbruget af Smøreolie viser en mindre Nedgang pr. Skibskilometer.

Søfartsvæsenets Udgifter har i særlig Grad været præget af en betydelig Udgiftsforøgelse til Vedligeholdelse af Færger og Skibe. Denne Forøgelse skyldes hovedsagelig de meget betydelige Reparationer, der blev en Følge af den meget strenge Isvinter 1928—29.

Ogsaa Udgiften til Ekstrapersonalet har kendetegnet Aaret. Denne Forøgelse, der maa regnes at blive vedvarende, er en Følge af Nedgangen i Antallet af det faste Personale, men ogsaa den stedfundne Trafikforøgelse, hvorom nærmere henvises til foranstaaende, og deraf følgende Tjensteomlægninger har været medvirkende til denne Udgiftsstigning.

Kulforbruget til Dampfærgerne og Dampskibene udgjorde i 1929—30 gennemsnitlig 69,2 kg pr. Skibskilometer mod 73,3 kg i 1928—29.

Motorfærgerne »Korsør«s Brændselsforbrug udgjorde i 1929—30 gennemsnitlig 20,4 kg pr. Skibskilometer mod 21,3 i 1928—29.

Udgiften pr. Skibskilometer til Brændsel og Smøreolie til Motorfærgerne har i Sammenligning med den tilsvarende Udgift til de to store Dampfærger paa Korsør—Nyborg Overfarten stillet sig saaledes i Driftsaaret 1929—30:

Motorfærgerne »Korsør«		Kr. 1,63 pr. Skibskm
Dampfærgerne »Christian IX	»	1,56 »
Dampfærgerne »Odin		1,74 »

En Sammenligning mellem disse Tal skal dog benyttes med en vis Begrænsning, idet Motorfærgerne »Korsør«s Kapacitet i flere Henseender (Sporplads, Sejlhastighed m. v.) er større end de nævnte Dampfærgers.

Det bemærkes, at medens Kulprisen har været ca. 13 pCt. højere end i 1928, har Brændselsolieprisen, jfr. ovenfor, været ca. 10 pCt. lavere end i 1928—29.

Takstændringer.

Bestræbelserne for at imødegaa den stærke Konkurrence fra andre Befordringsmidlers Side er fortsat i Aaret 1929—30, og der er i den Anledning foretaget forskellige Ændringer i Takstreglementerne, af hvilke særlig skal fremhæves, at man den 1. September 1929 udvidede Omraadet for Udstedelse af Dobbeltbilletter til nedsat Takst til hele Statsbanen omraadet. Desuden har Statsbanerne i Henhold til den i Takstloven § 65 indeholdte Bemyndigelse til at yde Nedsættelser i enkelte Tilfælde af Hensyn til Driftens Økonomi givet særlige Nedsættelse for Deltagere i større Møder, Udstillinger og deslige, ved større samlede Udflugter og for Deltagere i de særligt etablerede Udflugtstog, medens man ved Gods- og Kreaturbefordringens Vedkommende ved Afslut-

ningen i særlige Tilfælde af Fragtaftaler har søgt at bevare Forsendelser for Statsbanerne eller at tilføje disse Nytransporter.

De vigtigste af de foretagne Takstændringer er følgende:

Vedrørende Befordringen af Personer og Rejsegods.

Den 1. Juli 1929 blev Udstedelsen af Ratekort udvidet saaledes, at der ogsaa kan udstedes Ratekort til 2. og 3. Klasse til Rejser mellem samtlige Stationer (indenfor et Tidsrum af 3 Maaneder.)

Den 1. September 1929 gennemførtes den ovenfor nævnte Udvidelse af Dobbeltbilletter til nedsat Takst.

Den 20. November 1929 blev Styktaksterne for Cykler uden Motor ved Befordring som Rejsegods over større Afstande end 50 km nedsat, og endvidere blev Betalingen for Befordring af Cykler som Rejsegods med Eksprestog nedsat fra 2 Gange til 1½ Gang den almindelige Betaling.

Den 20. December 1929 blev Bestemmelsen om Befordring af Skoleelever til nedsat Betaling ved samlede Udflugter af mindst 10 Personer ændret saaledes, at Aldersgrænsen (18 Aar) bortfaldt for Elever fra egentlige Skoler med almen Undervisning.

Den 10. Februar 1930 blev den samme Ændring foretaget for Skoleelever ved samlede Rejser til nedsat Betaling paa Overfarten Kjøbenhavn—Malmö.

Den 1. Marts 1930 blev Gyldighedstiden for 14 Dages Kort til Rejser mellem samtlige Stationer udvidet til 15 Dage (uden Prisforhøjelse), og der blev samtidig indført 8 og 15 Dages Kort til halv Pris for Børn mellem 4 og 10 Aar. Endvidere blev den ovennævnte Bestemmelse om Udstedelse af Ratekort til Rejser mellem samtlige Stationer udvidet til et Tidsrum af 4 Maaneder.

I Aarets Løb er den direkte Udstedelse af Billetter og Ekspedition af Rejsegods mellem Stationer paa de danske Statsbaner og Stationer paa indenlandske Privatbaner og paa udenlandske Jernbaner blevet udvidet i en Række Tilfælde, hvor der har vist sig Trang hertil. Endvidere er der indført direkte Billetsalg i Forbindelse med nogle indenlandske Automobilruter samt mellem en Del nye Stoppesteder (Trinbrætter) paa Statsbaner og nærliggende Stationer.

Vedrørende Befordringen af Gods og levende Dyr.

Den 1. Maj 1929 blev der udgivet et nyt lokalt Kreaturbefordringsreglement, hvorved der bl. a. blev indført lempeligere Fragtbergningsregler for levende Dyr i Vognladninger, og Taksterne for Slagterisvin i Sendinger paa 1—4 Stykker blev nedsat.

Den 9. Maj blev der indført en Uudtagelsestarif med nedsatte Takster for Jern- og Staalvarer i Vognladninger fra Tjekkosllovakiet via Oderberg til Helsingør og Odense. Med Gyldighed fra den 1. Januar 1930 blev der i Uudtagelsestariffen indsat Takster for Sendinger til Kjøbenhavns Godsbanegaard og Nakskov.

Den 1. Juni 1929 blev mellem Danmark, Norge, Sverige, Tyskland og Østrig sluttet en Særoverenskomst om lempeligere Bestemmelser om Modtagelse til Befordring af visse Varer, som i Henhold til

internationale Overenskomst om Godsbefordring paa Jernbaner er udelukkede fra eller kun betingelsesvis modtaget til Befordring. Med Gyldighed fra den 1. Juli 1929 tiltraadte Tjekkosllovakiet denne Overenskomst.

Den 1. September 1929 blev der i dansk-tysk Godsfærdsel indført en Uudtagelsestarif med nedsatte Takster for Automobile i Vognladninger fra Frankrig til Kjøbenhavn via Tyskland.

Den 1. Februar 1930 blev der indført en Uudtagelsestarif med nedsatte Takster for Benzin i Vognladninger fra Bremen, Hamburg og Wilhelmsburg til visse danske Stationer.

I Aarets Løb er en Række Varer ved Befordring som Fragtgoods i Vognladninger blevet henført til lavere Takstklasser, saasom Krysfiner, Raasukker til Foderbrug, Savsmuld, Foderkridt, Kokusgarn, Bundgarnspåle, Isolationsplader af mineralske og vegetabiliske Stoffer, Slagger fra Forbrænding af Dagrenovation, Sojabønner, Kornaffald, Kinagræs, og i Listen over letfordærlige Varer, er optaget forskellige nye Varer.

Endvidere er Omfanget af den direkte Ekspedition med fremmede Befordringsstyrelser udvidet i visse Forbindelser.

Statsbanernes Køb og Salg.

Den Kommiterede i Handelssager har ligesom i tidligere Aar forestaaet Statsbanernes Køb og Salg. Antallet af de af den Kommiterede foretagne Forretninger kan som foregaaende Aar anslaaes til ca. 13 000 fordelt paa ca. 1 300 Varearter. Værdien af de i den Anledning i Driftsaarets Løb foretagne Dispositioner har beløbet sig til ca. 25 Millioner Kroner.

Desuden har den Kommiterede ydet merkantil Bistand ved Behandlingen af forskellige Spørgsmaal.

Til den Kommiteredes Virksomhed har desuden været henlagt Indkøb af Brændsel, Kontormaskiner og Farvebaand til samtlige Statsinstitutioner.

Statsbanernes Personale.

Det samlede Antal af fast ansat og løst antaget Personale udgjorde i Driftsaaret 1929—30 gennemsnitlig 21 754 (17 609 fast ansatte og 4 145 Ekstraarbejdere) mod gennemsnitlig 21 186 i Driftsaaret 1928—29 (17 684 fast ansatte og 3 502 Ekstraarbejdere).

Til trods for Stigningen i det samlede Personaleantal har dette som foran omtalt været faldende i Forhold til den præsterede Arbejdsmængde, idet der i Driftsaaret 1929—30 har været 8,83 Mand pr. 10 000 Tog- og Sejladskilometer og 3,53 Mand pr. 100 000 Vognakselkilometer, medens de tilsvarende Tal i det foregaaende Driftsaar har været henholdsvis 9,40 og 3,66 Mand. Pr. Bane- og Overfartskilometer har der i Driftsaaret 1929—30 været 8,39 Mand imod 8,25 Mand i 1928—29.

I de ved Lov Nr. 126 af 27. Juni 1927 om Statens Tjenstemænd fastsatte særlige Lønningstillæg (Sted-, Dyrtids- og Konjunkturtillæg) skete der ingen Ændringer i Finansaaet 1929—30.

Arbejdstiden paa Statsbanernes Værksteder under

Maskinafdelingen har i hele Driftsaaret normalt været 48 Timer pr. Uge.

Kommissioner og Udvalg.

Der er i Driftsaaret 1929—30 nedsat følgende nye Udvalg:

Udvalg til Opstilling af Statsbanernes Godsekspe-
ditioner i Rækkefølge. Udvalget, der blev nedsat den
26. August 1929, afgav Betænkning den 14. December
1929.

Det den 21. April nedsatte Udvalg til Undersø-
gelse af Spørgsmaalet om Foretagelse af hel eller del-
vis Elektrificering af de Banelinier, der besørger den
københavnske Nærtrafik, har den 1. Oktober 1929
afgivet Betænkning.

(Fortsættes.)

TAK

Vor hjerteligste og dybtføjte Tak til alle de Afdelinger
og Medlemmer af D. L. F. for den store Opmærksomhed,
som udvist imod os paa vor Guldbrillupsdag den 30.
Oktober.

Med kollegial Hilsen.

Eders altid forbundne

pens. Lokomotivfører Chr. Christensen og Hustru,
Finsensgade 40, Esbjerg.

IN MEMORIAM

Struer Lokomotivfører Afdeling har bedt os optage
følgende smukke Ord i Anledning af Lokomotivfører T. F.
Thomassens Død:

Ved Lokomotivfører T. F. Thomassens Død har Struer
Lokomotivfører Afdeling mistet en god og venlig Kamme-
rat, en god Organisationsmand, en solid og dygtig Loko-
motivmand, som vi altid i Kærlighed vil bevare Mindet
om.

H. Helmert.

AF KONG CHRISTIAN DEN IX. UNDER- STØTTELSESFOND

ved de danske Statsbaner vil der den 29. Januar 1931
kunne uddeles ca. 1200 Kr. i Portioner à 100 Kr. Ansø-
gninger om at blive delagtig i Uddelingen maa for at
komme i Betragtning indgives inden Udgangen af inde-
værende Aar til et af Bestyrelsens Medlemmer eller til
Personalafdelingen, hvor ogsaa Blanket til Ansøgning kan
faas.

Blanketten, i hvilken ethvert Spørgsmaal maa besvares
nøjagtigt, er lydende paa saavel nærværende Fond som
Statsbanernes Jubilæumsfond, der uddeles samtidig, og
Ansøgningen betragtes som gældende begge Fond, hvis
ikke andet anføres. Af det sidstnævnte Fond uddeles
2600 Kr. i Portioner à 100 Kr.

Bestyrelsen bestaar af:

Generaldirektør Andersen Alstrup,
Overbanemester H. Gram, Roskilde,
Assistent P. K. F. Hansen, Københavns Hovedbanegaard,
Lokomotivfører J. S. E. Kuhn, Kalundborg,
Værkmester H. P. Mikkelsen, København,
Trafikinspektør J. Okkels, Struer,
Baneingeniør K. A. Thomsen, 1. Distrikt, København,
Fuldmægtig Frk. Westergaard, København, og
Trafikkontrolør C. J. M. Wieth, Hellerup.

STATSBANEPERSONALETS BIBLIOTEKER

Nye Bøger.

Sj.-Følger	Jyll.-Fyn.	
15788	14342	Kronborg, M.: Flugten til Amerika.
15789	14345	Marshall, E.: Fiskeørnen.
15790	14353	Wright, Fowler: Stormfloden.
15791	14376	Stern, G. B.: Trekanten.
15792	14379	Wallace, Edg.: Bulford Mordet.
15793	14377	Sutherland, J.: Knuden.
15794	14254	Mottram, R. H.: Spaniolergaarden.
15795	14381	Wodehouse, P. G.: Sallys Eventyr.
15796	14378	Wadsley, O.: Udenfor Loven.
15797	14380	Williamsson, A. & M.: Kærlighed i Holly- wood.
15798	14374	Beskow, E.: Slægtsarven.
15799	14373	Beeding, F.: Det røde Værelse.
15800	14349	Tandrup, Harald: Rabenstein.
15801	14357	Jønsson, Finnur: Island.
	10071	Galsworthy, John: Svanesang.
	14347	Plivier, Th.: Kejserens Kulier.
15802	14347	Plivier, Theodor: Kejserens Kulier.
15803	14382	Wynne, Pamela: Mademoiselle Delia.
15804	14383	Rockstroh, K. C.: General de Meza og Dan- nevirkens Rømning.
15805	14358	Vaslev, A. B.: Tusindaarsriget Island.
15806	13469	do.: Grønlands Rigsdomschilder.
15807		Nansen, F.: Gjennem Kaukasus til Volga.
15808	14395	Salten, F.: Bambi.
15809	14397	Wallace, E.: Den forsvundne Million.
15810	14393	Mulford, C.: Cowboyliv paa Ranch Nr. 20.
15811	14394	Oppenheim, E. Ph.: Hemmelige Papirer.
15812	14396	Queux, W. C.: Spøgeriet i Nr. 7.
15813		Balzac Honore de: De Tretten.
15814	10071f	Galsworthy, John: Svanesang.
15815		Larsen, Alex: Under Dannebrog til Vest- indien.
15816	14403	Hansen, H. P. E.: Johs. V. Jensen og hans Samtid.
15817	14401	Morris, W. F.: Generalen.
15818	14416	Wallace, E.: Den bevingede Slange.
15819	14413	Ruck, Berta: Den ukyssede Brud.
15820	14406	Frank, L.: Broder og Søster.
15821	14415	Uhrskov, A.: I Kamp for Hjemmet.
15822	14410	Huxley, A.: Elskovens Cirkel.
15823	14409	Harders, G.: Vilje mod Vilje.
15824	14407	Grane, H.: Astrid.
15825	14408	Grønberg, A. Thøgersen: Skumring eller Gry.
15826	14405	Cooper, L. U.: Sandhedsskibet.
15827	14414	Russel, J.: Fjerne Horisonter.

- 15832 14440 Hørlyck, H.: Da Ingeborg var vigtig.
 15833 14446 Rude, Caja: Marie Louise og Jørgen
 15834 14451 Tarkington, B.: Penrod som Opdager
 15835 Petersen, Maglekilde: Udvalgte Fortællinger.
 15836a 14433a Feuchtwanger, L.: Succes. I.
 15836b 14433b do.: do. II.
 15837 14429 Bruun, L.: Hvem var van Zanten?
 15838 14443 Neuhaus, Louise: Den lange Vej.
 15839 14449 Svedenborg, Hedvig: Hannas Dagbog.
 15840 14453 Douillet, J.: Sandheden om Moskva.
 15841 14430 Dahl, Valborg: Arvingen.
 15842 14431 Eggers, C.: Max von Hagelstam.
 15843 14462 Duhamel, G.: Fantaster.
 15844 14435 Friis, R.: To Venner.
 15845 14448 Singmaster, Elsie: Gennem Kamp til Sejr.
 15846 14437 Hansson, Niels B.: Trolldjergets Hemmelighed.
 15847 14432 Ellis, S. E.: Jægerdrengene fra Kentucky.
 15848 14450 Tandrup, H.: Lassa.
 15849 14472 Wallace, E.: Huset ved Dokkerne.
 15850 14441 Kristensen, Th. S.: De ti Guldringe.
 15851 14447 Rützebeck, H.: Det store Aar.
 14390 Borring, H.: Oprørsdage i Nicaragua.
 14411 Martins, G.: Kanalernes Stad.
 14417 Mussolini, B.: Min Krigsdagbog.
 15828 14412 Moon, Lorna: Slægtens Arv.
 15829 14424 Mayo, K.: Moder Indien.
 15830 14458 Schyberg, F.: Moderne amerikansk Litteratur.
 15831 14438 Heinberg, Erna: Vidunderbarnet.
 15341b 13388b Begtrup, Holger: Grundtvigske Hjem i det Aarhundrede. II.
 15852 12794b Hamsun, Knut: August I og II.
 15853 14467 Westermann, Percy F.: Til Søs.
 15854 14464 Nesbit, E.: Tre Søkende.
 15855 14468 Nørgaard, R. B.: Den farlige Leg.
 15856 14461 Dimmock, F. H.: Kampen paa Sletterne.
 15857 14477 Flores, A.: Buenos-Aires — New York.
 15858 14463 Green, F.: Martin Johnson.
 15859 14466 Olden, Balded: Madumas Hemmelighed.
 15860 14465 Nylund, B.: Røverhøvdingen Raj.
 15861 14493 Hauser, H.: Brakvand.
 15862 14486 Dinesen, M.: Lys forude.
 15863 14487 Duun, O.: Medmennesker.
 15864 14485 Deeping, W.: Rebergdyden.
 15865 14473 Wild, H.: Korsarerne.
 15866 12222 Ruck, B.: Livets Eventyr.
 15867 14496 Haahti, H.: Det forjættede Land.
 15868 13387b Roche, M. de la: Familien paa Jalna I & II.
 15869 14506 Thorsen, A.: Hungermarchen.
 15870 14481 Benoit, P.: Slotsfruen fra Libanon.
 15871 14489 Ellis, T. B.: Gladiatorens Søn.
 15872 14495 Hesse, H.: Knulp.
 15873 14488 Döblin, Alfred: Alexanderplatz.
 15874 14502 Pauli, E.: Ad ensomme Veje.
 15875 14484 Christaller, H.: Hendes Guddatter.
 15876 14501 Nordentoft, K.: Thomas Troesagers Fejl.
 15877 14500 Monies, D.: — og Fanden lo.
 15878 14499 Lewis, S.: Falkeflugt.
 15879 14505 Sørensen, A. M.: Bønder i Kærby.
 15880 14482 Benzon, R. Hugh: Forsagelse.
 15881 14491 Gravlund, T.: Bod.
 15882 14503 Rude, Caja: Arbejdere.
 15883 14483 Carlsen-Skiødt, J.: Paa Ørnevinger.
 15884 14490 Filskov, V.: Borg og Kirke.
 15885 14494 Henningsen, Agnes: Den sidste Aften.
 15886 11830 Duhamel, G.: Midnatsbekendelse.
 15887 Forgue, E.: Paa Kirurgiens Tærskel.
 15888 14508 Hansen, C. P.: Toms Bedrifter.
 15889 14498 Lauesen, M.: I Morgen.
 15890 14504 Secher, K.: Hjerternes Kamp.
 15891 14492 Gunnarsson, Gunnar: Jon Arason.
 15892 14542 Hanø, V.: Sølv-Hjerneskalderne.
 15893 14544 Gredsted, T.: Den grønne Ring.
 15894 14543 Rützebeck, H.: Espen Offer.
 15895a 14533a Mann, Thomas: Trolldjeldet I.
 15895b 14533b do.: do. II.
 15896 14522 Buchholtz, Johs.: Kornmod.
 15897 14537 Oterdahl, Jeanna: Noveller.
 15898 Wulff, Johs.: Man gaar og mumler.
 15899 14541 Woel, Cai M.: Mit Livs Elvira.
 15900 14546 Nielsen, P. H.: Soldat, Fange og Flygtning.
 15901 14529 Ertz, S.: Laura.
 15902 14536 Møller, Viggo F.: Forbrydere.
 15904 Christensen, J. T.: Virginia.
 15905 14545 Leopold, S.: Prinsesse Mariane.
 15906 14526 Egeberg, Edv.: De unge Aar.
 8839f 7176f Rørdam, C. H.: Mine Referatdage hos Kong Christian IX.
 15659b 14163b Frenssen, G.: Otto Babendik 2den Del.

Optaget som ekstraordinært Medlem:

Lokomotivfører F. V. Augustsen, København.

Lokomotivfører A. F. C. Madsen, København.

Lokomotivførerkredsen.

Nykøbing F.: Repræsentantens Navn og Adresse rettes til: A. Grejsen, Enighedsvej 62.

Lokomotivfyrbøderkredsen.

Struer: Kassererens Adresse rettes til: Jyllandsgade 27, St.

Afsked.

Lokomotivfører J. F. Schnack, Struer, paa Grund af Svagelighed med Pension fra 30.—11.—30 (min. Afsked).

KALKULATORISK OPGØRELSE

af Statsbanernes Drifts-Indtægter og Drifts-Udgifter m. v. i September Maaned 1930 samt i Tidsrummet April—September 1930 og en Sammenligning med de regnskabsmæssige Beløb i de tilsvarende Tidsrum i 1929 i runde Summer.

	September 1930*)	Maaned 1929	1930
	Kalkulatorisk		Forøgelse Formindskelse
Personbefordring	4 140 000	4 330 000	190 000
Gods- og Kreaturbefordring	4 710 000	4 740 000	30 000
Postbefordring	510 000	500 000	10 000
Andre Indtægter	280 000	280 000	—
Drifts-Indtægter ialt	9 640 000	9 850 000	210 000
Drifts-Udgifter (uden Afskrivning og Forrentning) ..	9 840 000	9 650 000	190 000
Drifts-Overskud	÷ 200 000	200 000	400 00

	April—September 1930*)	1929	1930
	Kalkulatorisk		Forøgelse Formindskelse
Personbefordring	29 870 000	29 200 000	670 000
Gods- og Kreaturbefordring	27 210 000	28 290 000	1 080 000
Postbefordring	3 070 000	3 030 000	40 000
Andre Indtægter	1 830 000	1 770 000	60 000
Drifts-Indtægter ialt	61 980 000	62 290 000	310 000
Drifts-Udgifter (uden Afskrivning og Forrentning) ..	57 010 000	55 710 000	1 300 000
Drifts-Overskud	4 970 000	6 580 000	1 610 000

*) Anm. For hele Finansaaret er

Afskrivningen anslaaet til .. 9 487 500 Kr. og Forrentningen til 19 000 000 Kr.

GRAVMONUMENTER

Thorvald Hansen — V. Fællevej
(Ved Vester Fængsel) . Tlf. Vester 8879

FILIAL: Vigerslev alle ved Indgangen til Terrassen

HARALD HANSEN

A K T I E S E L S K A B
AMAGERTORV 11⁴

Damekonfektion,

færdige og efter Maal. ♦ ♦ ♦

♦ ♦ ♦ Imprægnerede Frakker.

Kun mod Rekvisition.

Tlf. Byen 3537. Lagertid 9—5½.

Herre- og Dreng-Klæder uden Udbetaling

til Statens og Komm. Funkt., ellers fra 20 Kr. Udbetaling.

Altid 1500 Stk. Konfektion paa Lager.

1 Kl. Herrekonfektion og 3 kræderi

Nr. Farimagsgade 68-70.

— Husk, og glem ikke, det er den høje Stue. —

Frakker og Smokings udlejes

DEN NY LAANEBANK A/s

Vestre Boulevard 9 og 11.

Telefon 438 og 9708.

Anerkendt af Staten, Københavns Magistrat og Frederiksberg Kommune som berettiget til at modtage Lønforordninger fra Tjenestemænd.

Avertér i Dansk Lokomotiv Tidende.

Nærværende Nummer er afleveret paa Avispostkontoret d. 21. November.

REDAKTION: Vesterbrogade 98 A, 2. Sal, København V.

Tlf. Vester 8173 eller Centr. 14 613.

Udgaar 2 Gange mdl. — Abonnementspris: 6 Kr. aarlig.

Tegnes paa alle Postkontorer i Skandinavien.

ANNONCE-EKSPEDITION:

Ny Vestergade 7, 3. Sal, København K.

Telefon Central 14 613. — Kontortid KL 10—4.

Postkonto: 20 541.

TUBORG
LAGER
PILSNER
PORTER
EXPORT
ØL

Apollinaris
Citron Sodavand
Special Water
Sports-Brus

Amk. Gummi-Industri.
 Vestergade 3 - København K.
 Illustr. Katalog gratis m. 15 Øre t. Porto.
 Vor Brochure: Børnefødslernes Begrænsning, m. 14 Bill.
 giver Oplysninger om de sikreste præventive Midler.
 Sendes mod 65 Øre i Frimærker diskret i lukket Couvert.
 Tjenestemænd 10% Rabat

Brug Svendborg Eksport Mil-Co
 med 12% Fedt.

Drøjere i Brug og mere velsmagende.
 (Almindelig Eksport Fløde har kun 9%)

KORSØR
LØVE
MARGARINE

FINESTE
KVALITET
TIL BORDBRUG

Tilbud til Tjenestemænd!

Som sædvanlig faar De Konto paa 1. Kl.s Herre- og Dameskræderi.

Herre- og Damekonfektion til Lagerpris.

Kjoler, Børnetøj, Vinterfrakker og Ulsters. Ratebetaling med og uden Udbetaling.

Skrædermester I. V. Jensen, Gl. Kongevej 135 B.

Vester 46 10.

Vester 46 10.

STØT VORE ANNONCØRER!

Husk

Guldsmed Carl Zinglersen,
 Vestergade 63 (Hj. af Kongensgade).

Stort Udvalg i Fest- og Brudegaver.
 Forlovelsesringe uden Lodning.

KNUD MØLLER
FLENSBORG MAGASINET

Vestergade 54. ODENSE Telefon 1471.

Spis **Aktiebageriets** rensyrede Brød. Telf. 544.

„Odense“ Pilsner
 den mest velsmagende Pilsner

Albani Bryggeri

Afdeling:

Slotsbryggeriet's

Husholdningsøl og Skibsel i original pasteuriseret Aftapning saavel paa Hel- som Halvflasker, samt Slots-Apollinaris og Slots-Citronvand er bedst.

DORIN LARSEN HANDSKER bedst og billigst.
 Hj. af Munkemøllestræde. Tlf. 142.

Støt dansk Industri!

Køb danske Varer!